

Zorg voor Nazorg

EurAdopt is een samenwerkingsverband tussen Europese adoptieorganisaties. Deze organisaties proberen hoge ethische standaarden aan te houden, informatie uit te wisselen en soms ook samen te werken aan gezamenlijke problemen. Zo'n gezamenlijk probleem is adoptienazorg bij zoeken naar herkomst. Deze nazorg wordt echter steeds moeilijker, bleek uit een inventarisatie die ik voor EurAdopt deed bij 24 EurAdopt adoptieorganisaties in 11 landen.

Volgens het Haags Adoptieverdrag

Het Haags Adoptieverdrag blijkt de Centrale Autoriteiten te verplichten om nazorg te bevorderen; de Centrale Autoriteiten – de verantwoordelijke instantie vanuit de overheid- mogen nazorg delegeren naar publieke of adoptieorganisaties, maar ze blijven verantwoordelijk. Geadopteerden moeten o.a. geholpen worden bij het zoeken naar hun roots en toegang tot hun adoptie-informatie kunnen krijgen.

Uit de inventarisatie bleek dat adoptienazorg in meerdere landen niet in wet- en/of regelgeving is ingebed. Ook bleek dat alle adoptieorganisaties geadopteerden hielpen bij het vinden van informatie over de adoptie en bij het vinden van hun familie. De hulp van de adoptieorganisaties was vooral gericht op:

- Informatie leveren, vaak via een helpdesk voor geadopteerden;
- Dossiers laten inzien. Bij de meeste organisaties werd ervoor gezorgd dat er iemand van de organisatie aanwezig was om de geadopteerden op te vangen, geestelijke ondersteuning te leveren en gevonden informatie toe te lichten;
- Hulp bij zoeken in het land van oorsprong (de adoptieorganisaties hebben meestal contacten);
- Hulp bij rootsreizen. Dat loopt van het verstrekken van 'tips & tricks', 'do's & don'ts' tot het zelf organiseren van rootsreizen:
- Counseling na rootsreizen (werd heel belangrijk gevonden)
- Hulp in contacten met biologische familie
- Hulp aan biologische families wanneer deze contact proberen te leggen met hun geadopteerde kinderen

Probleem

Echter, adoptieorganisaties hadden in 2017, het jaar van de inventarisatie, al een enorm probleem en dat zal na COVID en met het huidige Nederlandse moratorium niet minder worden: de meeste adoptieorganisaties financieren nazorg vanuit adoptiebemiddelingen. Deze bemiddelingen zijn sterk afgenomen, maar ondertussen neemt het aantal geadopteerden die hulp kunnen vragen alleen maar toe. Het meest extreem was dat bij het Adoptioncentrum in Zweden: zij verzorgden in 2017 142 adopties, maar hadden in de loop van de jaren voor wel 25.000 geadopteerden bemiddeld! Bijna alle organisaties hadden tekort aan tijd en middelen voor goede nazorg. De meeste organisaties schatten in dat de behoefte aan hulp bij roots alleen maar zal toenemen, dus men maakt zich ernstige zorgen over een onhoudbare situatie.

Te verbeteren

De organisaties drongen aan op verbeteringen in het vertalen van wat vanuit de wetenschap bekend is naar de praktijk (zoals de Kennisflitsen doen), op professionals die 'adoptiecompetent' zijn – die weten wat belangrijk is om geadopteerden en adoptiefamilies te helpen en die goede diagnoses kunnen stellen- en goede medische checks wanneer een kind aankomt. Dat laatste is in Nederland algemeen, maar in veel landen niet.

Er werden ook waarschuwingen voor de toekomst afgegeven:

- Wees voorbereid op de grote aantallen geadopteerden die misschien willen gaan zoeken naar hun oorsprong en houdt rekening met de beperkingen die de adoptieorganisaties hebben om dit goed te blijven doen;
- Wees alert op de risico's en mogelijkheden van nieuwe technologieën zoals sociale media en DNA-databanken bij zoeken;
- Zorg voor goede counseling en opvang voor geadopteerden naar aanleiding van hun zoektochten;
- Help de geadopteerden en hun biologische verwanten in hun onderlinge relaties.

Minimum standaarden voor nazorg

Omdat EurAdopt van mening is dat het Haags Adoptieverdrag niet voldoende duidelijk is in wat er nodig is voor goede nazorg, heeft EurAdopt een [Manifest](#) opgesteld, waarin EurAdopt aangeeft aan welke minimale standaarden adoptienazorg zou moeten voldoen:

- Adoptie is levenslang, daarom moet adoptienazorg een leven lang beschikbaar zijn, flexibel, maatwerk en goed bereikbaar;
- Adoptienazorg heeft een wettelijke basis nodig om beschikbaarheid en kwaliteit te garanderen;
- (Financieel gegarandeerde) beschikbaarheid van gespecialiseerde zorg;
- Beschikbaarheid van adoptie-competente professionals;
- Toereikende diensten voor biologische families, zowel na afstand als bij roots contacten.

Expertise bundelen

Hier wordt natuurlijk veel gevraagd, maar het is belangrijk. Wij in Nederland hebben nu de toezegging van de minister dat er een expertise centrum voor roots wordt opgericht, en al eerder is de geadopteerden toegezegd dat er meer aandacht en geld zou komen voor volwassen geadopteerden en hun behoefte aan informatie over en/of contact met hun herkomst. EurAdopt hoopt dat de aanbevelingen van het Nazorg Manifest ook wordt meegenomen in deze ontwikkelingen. Verder beveelt EurAdopt aan om ook internationaal een adoptienazorg expertise centrum in te stellen, omdat veel van de behoeften voor geadopteerden uit alle landen gelden. Zo kunnen we samen gebruik maken van gezamenlijke kennis en hoeven niet voor alles zelf het wiel uit te vinden.

Gera ter Meulen

Dit is een samenvatting van mijn presentatie op het Internationale Congres over Adoptie Onderzoek, 7-7-2021

Het EurAdopt Manifest over Post Adoption Services en de inventarisatie zijn te vinden op www.EurAdopt.org